

Slovo k povzbuzení na neděli 24. září 2023, na 25. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: Iz 55,6-9; Ž 145; Flp 1,20c-24.27a; Mt 20,1-16a

Milé sestry, milí bratři,

v dnešním evangelijním úryvku slyšíme další krásné Kristovo podobenství: **O dělnících na vinici**. Jeho základní poselství je podobné tomu, které jsme minulou neděli mohli zaslechnout v podobenství O dvou služebnících, anebo – snad ještě více – v podobenství O dvou synech, jednom starším a druhém marnotratném. Ve všech třech případech je to **Boží dobrota**, se kterou se člověk setkává a která ho má měnit ke své podobě, směrem k **milosrdenství** vůči ostatním lidem. A buď **mění**, anebo také **ne**; starší syn a zejména nemilosrdný služebník jsou bohužel příklady toho druhého, podobně dělníci najatí hned ráno.

Každé novozákonné podobenství je **obraz a příběh**, do nichž máme být vtaženi, máme v nich **najít** Boha, sebe a druhé, co činit a čeho se vyvarovat. Do příběhů a jejich obrazů se máme pokusit **vžít**, stát se v duchu jejich aktéry. Proto se u každého podobenství také ptáme, **kdo koho a co představuje**. Zkusme tak učinit i u podobenství dnešního.

Onen **jeden den**, kdy hospodář od rána do večera vychází najímat dělníky na svou vinici, můžeme chápat jako obraz celých dějin spásy, anebo jako obraz jednoho lidského života. **Hospodář** je samotný Bůh anebo Pán Ježíš. **Povolání na vinici** rozumějme jako pozvání k víře a do společenství věřících. **Práci na vinici** jako životu z víry a podle ní. **Večer** je poslední soud, k němuž jednotlivý člověk přijde skrze smrt a který vše ukáže v jasném Božím světle. **Denár** představuje nebeskou odměnu, blažené patření na Boha, *visio beatifica*.

Dělníci najatí již brzy ráno jsou tak nejprve **židé**, ti pravověrní z evangelia, kteří často reptali, že Pán Ježíš přijímá i hříšníky, některými z nich se obklopí a celníka Matouše dokonce přijme za jednoho ze svých apoštolů. **Najatí odpoledne anebo večer** totiž nejprve představují právě **hříšníky**, kteří si v očích spravedlivých nezaslouží stejnou odměnu jako oni.

Dělníky pracujícími od rána mohou také být **křesťané ze židovství, později povoláními křesťané z pohanství**; židokřesťanům bylo přeci Matoušovo evangelium primárně adresováno, a tak v Ježíšových slovech podaných evangelistou se může odrážet i toto napětí.

Anebo – v obecnější četbě – **v dělnících od rána** můžeme vidět všechny **věrné**, kteří vytrvají na vinici Páně zvláště v dobách pronásledování, **v odpoledne či večer přišedších** pak ty, kteří se **obráti** či **vrátí** až v dobách klidu. Ti **první** totiž často mají tendenci **nepřijímat** ty **druhé**, dívat se na ně skrz prsty, ať už se dobami protivenství a klidu myslí cokoli. V tomto duchu tak podobenství mluví do všech dob a podobných situací, v církvi i mimo ni.

A v ještě obecnější četbě pak **najatí ráno** nesoucí tíži a horko celého dne mohou být lidé, kterým byla dána víra v Pána Boha hned od útlého dětství, křesťané **odmalička**, snažící se mnohdy opravdu poctivě, a to i za cenu nemalých obětí, žít podle evangelia, milovat Boha a lidi. A přesto bohužel někdy s určitým despektem či příliš shora hledí na **konvertity**, obrácené **hříšníky**, na své bratry a sestry, kteří se k Bohu po různě zašmodrchaném životě **navracejí**. A to i navzdory tomu, že je třeba mají rádi. Podobně tomu může být u vztahu lidí konajících dlouhodobě nějaké **dobro** k těm, kteří se přidají na poslední chvíli.

A tak bychom asi mohli **pokračovat**. V každém případě, nějakým z těchto **dělníků a dělnic**, které Pán v různou dobu povolal na svou vinici, je snad **každý z nás**, někdo věrný, jiný nevěrný, padlý či nepadlý, jeden „služebně starší“, druhý mladší, věřící odmalička anebo později. A tak dále.

Večer nastane pro nás všechny také stejný: Ve chvíli naší smrti a pak na konci světa. Pokud nás zastihne aspoň nějak na (nějaké) **vinici Páně** – a kéž by zastihl, máme všichni **naději** na **nebeskou odměnu**, na slíbený denár.

Co si tedy z podobenství snad odnést?

Zaprvé, že **Boží dobrota** by nás měla měnit, kultivovat, učit **přejícnosti a milosrdenství**. Tak měla měnit dělníky, staršího syna i služebníka, jemuž byl odpuštěn velký dluh. Samo Boží **vyhlédnutí a pozvání** k přátelství, **najmutí** k práci na vinici Páně, na vinici **dobra**, by nám totiž mělo **působit radost**, která mění. Dokonce takovou, že bychom na vinici zůstali, i kdyby nebylo žádného denáru, žádné nebeské odměny. «Byť nebylo pekla, nebe, já přec bych miloval tebe» zpívá jedna stará písnička. Skutečnost, že smíme na Boží vinici být, že nám Bůh dal šanci, že nám stále odpouští, je velkým důvodem k pokorné **radosti**, ať už vinice – vedle vztahu s Bohem – znamená cokoli.

Radost totiž nejspíše **chyběla** dělníkům **pracujícím** od rána, že začali reptat proti dobrotě hospodáře. **Radost z práce** na otcových vinicích patrně **chyběla** i **staršímu** bratrovi, že se pak nedokázal radovat z návratu svého marnotratného bratra. **Absence** skutečného **prožitku radosti** anebo **jen sobecké uchopení radosti** z odpuštění se možná staly příčinou, že služebník zůstal nemilosrdný a nedokázal odpustit svému spoluslužebníkovi.

Radost z přebývání a práce na Boží vinici, ale ani radost z odpuštění si člověk **nevyrobí**, ale může se jí pokorně **otevřít**, může se snažit se o ni nepřipravít a nepřipravít o ni druhé. Může se snažit ji nechat v sobě působit.

Otevření se radosti ze samotného faktu, že jsme **najati**, že nám – nehodným – byla dána **víra, vztah** s Bohem, otevření se radosti z Boží nekonečné **dobroty**, by tak mohlo být **prvním podnětem**, který si můžeme odnést z dnešního podobenství.

Zadruhé je to **denár pro každého stejný**, který by nás měl oslovit. Bůh chce dát každému stejnou minci. Jí je totiž v posledku **on sám**, už i zde na zemi a jednou na věčnosti. Možná ani tam **nejso**u žádné stupně blaženosti, ale jen **jedna blaženost**, společenství s Bohem, pouze se může lišit velikost srdce člověka, kolik jí pojme.

Nikdo by si tak neměl nikdy myslet, že má lepšího **Boha** než ti druzí. A jen prosit a snažit se, aby Boží dobrota **rozšiřovala** jeho vlastní srdce, aby se do něj více Boha a lidí vešlo.

Zatřetí je to fakt, že stejný **denár** je dán opravdu **všem**, kteří se najmout nechali. Třeba i na poslední chvíli. Bůh všechny **miluje**, všem chce dát práci, radost z ní. Všem **se chce dát**, nakolik je člověk Boha kdy jen schopen. Všem chce Bůh odpustit, i třeba večer.

Což je nejen obrovská útěcha, povzbuzení, ale i **povolání a závazek**: Že aspoň trochu taková – **rozdávající se všem bez ohledu na jejich zásluhy** – by měla být naše lidská **láska**, má-li být té Boží, Ježíšově aspoň **aproximativně podobná**.

A začtvrté je to **čas celého dne**, kdy Bůh stále **vychází** k nám lidem, na dvorany a nároží našeho světa a hledá, **kdo** by se jen nechal najmout. Poprvé anebo znovu.

Nikdy tak **není pozdě**, dokud trvá den. A čím více se snad blíží **večer**, s o to větší otevřeností by se měl člověk nechat **najmout** a s o to větší vděčností začít něco **dobrého dělat** či v dobrém díle **pokračovat**. «Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko» jsme slyšeli v prvním čtení.

Milé sestry, milí bratři, podobenství **O dělnících na vinici** je samozřejmě mnohem, mnohem bohatší a hlubší. Ale i to si z něj snad zkusme odnést: **Že** – slovy svatého Pavla Timotejovi – «Bůh chce, aby všichni lidé byli **spaseni** a došli poznání pravdy», a proto je **všechny chce** – způsoby, jež zná jen on – **najmout** na svou vinici a **odměnit** sám sebou, již zde na zemi a jednou na věčnosti. Protože **mezi tyto všechny** jako obyčejní lidé **patříme také**, zkusme se **zaradovat**. Radost z Boha má sílu **měnit** člověka k **lepšímu**. A nikdy **nepohrdejme** těmi, co přijdou ještě později, anebo třeba zdánlivě vůbec. Naopak, snažme se **dávat lásku stejně všem**, jak nás nejen v podobenství učí sám Pán Ježíš...